

RABBI DAWID SHWIMER
RABBI OP BET ISRAEL
LEB DAIAN 15 ST.
JERUSALEM

דוד שווימער
רב ומו"ץ שכונת בית ישראל
רחוב לייב דיין 15
פּעיה"ק ירושלים תובב"א מלפון
02.5377510

בס"ד

יום שני ה' שבט תשע"א

למעכ"ת הדר"ג הגאונים חברי הביד"ץ שליט"א דפה עיה"ק ירושלים תובב"א

אחדשה"ט בכבוד הראוי

במענה לשאלה שנשאלתי היום במושב בית דין דפה עיה"ק ירושלים, אודות מה שאמרו בשמי שהעופות הנשחטים במפעל "הידורים" שבהשגחת הביד"ץ, יש לחשוש שאינם כשרים, ומה הם הנימוקים לחשש זה, הנני להבהיר כדלהלן :

חשש זה מתבסס על שלשה נימוקים עיקריים שהם :

- א. שלטון הפחד שמשליט מנהל המפעל החדש אלעזר ויס על השובי"ם, עד שנתונים הם בלחץ אימתני ובאיום תמידי לפטר אותם ממשמרתם אם לא יספיקו די העבודה, ומחמת איום זה גם יראים להטריף עוף שאינו כשר.
- ב. האיום התמידי המרחף על השובי"ם והמשגיחים על ידי הנהלת וועד השחיטה, ויראים לסור מהוראתם, הנוגדת, לעתים, כל דת ודין תורה, ולעיתים הוא היפך מהשגחה על כשרות הבשר והעופות. תחת שיסורו השובי"ם והמשגיחים להוראת הרבנים. באיום "שלא יקבלו משכורת" ו"נראה מי בעל הבית כאן". גם עירובם התמידי בעניינים הלכתיים בשעה שאין תפקידם אלא בניהולו הכספי של וועד השחיטה, משרה אוירת אימה בין השובי"ם ומשגיחי הכשרות, היראים לדווח לרבנים על מכשולים.
- ג. חשש כבד מלהעניק כשרות לאחד שאינו שומר תורה ומצוות, וביותר לאחד הידוע כאינו נאמן, שהוא בעל מפעל "הידורים" וגופי הכשרות בארץ הקודש, שהכשירו הבשר והעופות במפעלים שתחת בעלותו כבר התנערו ממנו, לאחר שנוכחו ברמאותו וזיופיו. [וקלא דלא פסיק שגם וועד הכשרות של עדתינו נוכחו בדגים ששיווק בהשגחת הביד"ץ שהם דגים טמאים].

ויוסבר :

- א. אין מן הצורך להכביר במילים, על שלטון הפחד האימתני שמשליט מנהל המפעל אלעזר ויס על השוחטים, הנתונים בלחץ נוראי של הספק העבודה, עד שמן הנמנע שבעבודה מהירה כזאת לא תצא תקלה תחת ידם, כי הדברים הידועים בין השוחטים, וניתן בניקל לברר אצלם הדבר. ואסביר דברי במקצת : (1) במקום השחיטה ששוחטים העופות, התקין המנהל, עין אלקטרוני המפקח על עבודת

השוחטים, ואם משתהים במקצת בעבודתם, מיד מתקשר טלפונית לאחד מן הממונים [ובכוונה תחילה אני נמנע מלנקוב בשמו, כדי שלא לפגוע בכבודו, לפי שגם הוא נתון תחת לחץ נורא זה], כדי ללחוץ עליו לזרוז בעבודתו. (2) אחד מן השוחטים הוותיקים והמפורסמים, מהמיוחדים והמובחרים שבין השוחטים של עדתינו, נפסל בהוראה מפורשת של אחד מהממונים שם (בתיאום עם מנהל המפעל ?) [ובמידת הצורך אף אנקוב בשמו, ויהיה ניתן לבירור] מלשמש כשוחט במפעל החדש, לפי שעבודתו נעשית במתינות ובישוב הדעת, שלא כפי הקצב הדרוש במפעל החדש, וכדבריו של הממונה שאין ביכולתו של שוחט זה "לערוף ראשים". (3) אחד מחברי הנהלת וועד השחיטה הורה, מטעמים מסחריים, לשוחטים במפעל החדש, בתיאום עם מנהל המפעל, לעבור על תקנת וועד השחיטה, שנתקנה מאז ומקדם מטעמים הלכתיים, שלא לשחוט יותר מעשר אלף עופות ביום. וזאת לאחר שהממונה האחראי עוזב כבר את שערי המפעל ו"מעיפים אותו הביתה", כלשונו של מנהל המפעל, בתיאום עם אחד מחברי הנהלת וועד השחיטה. (4) שוחטים חשובים של השחיטה המהודרת של עדתנו במפעל החדש העידו בפניי שיראים מלומר על עוף שהוא אינו כשר, אף אם הסתפקו בכשרות השחיטה.

(4) תמוהה העובדה מאד, מה שהעידו השוחטים בפניי שמאז שהחלו לשחוט במפעל החדש כמעט ולא נפסל סכין אחרי השחיטה, ואילו במפעל הישן הם מעשים בכל יום שנפסלים סכינים כמה פעמים ביום, ופוסלים כל העופות שנשחטו בהם, מאז הבדיקה האחרונה שנמצאת מהודרת. (5) מוזר מאד שביום שלמחרת שיורד גשם נפסלים במפעל הישן הרבה עופות מחמת פגימת הסכינים (הנגרמים עכב לכולך העופות) [בתחילת שבוע זה, שהיה לאחר הגשם של יום שבת, נפסלו כמה וכמה סכינים. כמו כן לפני כשבועיים נפסלו במפעל הישן 3000 (שלושת אלפים) עופות ביום אחד, מחמת פגימת הסכינים], ואילו במפעל החדש לא נפסל אפילו סכין אחד [כפי עדות השוחטים, ובמידת האפשר אף אנקוב בשם, וניתן לבירור].

(7) תמהים אנו על העובדה שלפני כמה שבועות, סיפק משק אחד עופות הודו לשני המפעלים, גם במפעל הישן וגם למפעל החדש [כעדות המשגיח, שבמקרה הצורך אנקוב את שמו] ובעוד שבמפעל הישן נפסל כל תוצרת של אותו היום, והופסקה השחיטה לשם כך, מחמת ספיקות שנתגלו בבני מעיים, שנבעו מחומר הזרקה מוגבר שהזריקו בעופות, ואילו במפעל החדש נשחט הכל והוכשר ללא שום ספיקות ושאלות.

(6) זאת ועוד אנו תמהים, היתכן שבמפעל הישן מובאים מידי יום ביומו כמה שאלות על שתי מרות, ואילו במפעל החדש לא היה מעולם שאלה כזו. (7) גם מבקשים אנו לברר כמה פעמים נשאלה שאלה על עוף או קורקבן, האם כל זאת אינו אומר דרשני. וכל זאת עקב הלחץ האימתני והפחד התמידי שנתונים בהם השוחטים והבודקים.

וכאן נשאלת השאלה, האם אין בכל הנימוקים אלו לעורר חשש על כשרות השחיטה במפעל החדש.

ב. ומכאן לסעיף השני על האיום התמידי המרחף על השובי"ם והמשגיחים על ידי הנהלת וועד השחיטה, שאם יאמרו דבר שאינו כרצונם, או יפעלו שלא כהוראתם יפוטרו מיד מעבודתם, גם אם הוראתם נוגדת, לעתים, כל דת ודין תורה, ולעיתים הוא היפך מהשגחה על כשרות הבשר והעופות. היתכן כזאת בישראל שיהיו השובי"ם והמשגיחים נתונים ללחץ חיצוני שייראו מלומר את האמת ולדווח לרבנים הממונים על כל מכשול. (1) האם אין בהוראת אחד מחברי הנהלת וועד השחיטה למשגיח שלא לנסוע להשגיח בעת העמסה שלא יהיה בהם חשש נפולות, דבר הנוגד כל דת ודין. המשגיח אף הוזהר שלא יגלה לרב הממונה שאינו נוסע, אלא אדרבה, המשגיח הוזהר לומר בפני הרב, שאכן השגיח על כך. [ובמידת האפשר אנקוב בשמו]. והמשגיח דיווח על הוראה זו למשגיח הממונה עליו, ומשום שדיווח

המשגיח הממונה, אודות המכשול לרבנים, פוטר ממשרתו, אתמהה. 2) שלא להתייחס לכך מה שניתנה ההוראה על ידי אחד מחברי הנהלת וועד השחיטה למשגיח המיועד לכך שאין צורך לנסוע להשגיח בצרכניית "אושר עד" על הבשר והעופות הנמכרים שם. 3) בהוראתו של אחד מחברי הנהלת וועד השחיטה [שאנקוב את שמו במידת הצורך] ניתנה הוראה לשוחטים שבמפעל החדש, לעבור על תקנת וועד השחיטה, שהורה ראש צוות השחיטה לשוחטים שלא לעבוד יותר משש שעות ביום, כתקנת וועד השחיטה זה מכבר, וזאת כמובן מטעמים הלכתיים, השוחטים ששאלו אודות תקנת וועד השחיטה, נענו באיום שאם לא יעשו כן "נראה מי בעל הבית כאן". 4) עירובם התמידי בעניינים ההלכתיים בכשרות העופות והבשר, בעת שאין תפקידם אלא בניהולו הכספי של וועד השחיטה, משרה אווירת אימה בין השוברים ומשגיחי הכשרות, ויראים לדוות לרבנים על מכשולים. ואף משתמשים באיומים כלפי רבנים ומוציאים שיפוטו ממשמרתם אם לא ימלאו אחרי דרישותיהם, ויהינו להביע דעתם דעת תורה [כפי שנוכח גם מעכ"ת שליט"א לשמוע בעת הדיון בבית הדין באיומו של אחד מחברי הנהלת וועד השחיטה]. ואטו כי רוכלא ניזיל ונימני כל המקרים בהם איימו על השוחטים, הבודקים והמשגיחים, כי אם יאמרו דבר שלא כרצון חברי הנהלת ועד השחיטה, או יעשו שלא כרצונם יפוטרו ממשמרתם "ונראה מי בעל הבית כאן", ו"מי נותן המשכורת". ועומדים הם תחת איום תמידי שלא לפצות פה שלא כרצון חברי הנהלת ועד השחיטה. והדברים ניתנים לבירור אצל השוברים והמשגיחים [כשלא יעמדו תחת איום פיטורין, ולא ייראו לומר את האמת]. 4) גם לא שמעו בקולו של מרן הגאב"ד שליט"א שהורה להם לפרסם הודעה מיוחדת בחנויות המוכרות בשר טרי ללא בלומבס. 5) לא זו בלבד אלא שבתקופה אחרונה מייחדים לעבודה אחראית זו, כשחיטה, וממנים כשוחטים לשחיטה המהודרת של עדתנו, אברכים צעירים אשר רבים מהם אינם יודעים העבודה כראוי, ומן הנמנע שיעשו עבודתם כראוי. במקום אשר עד עתה ידוע היה כי לא ניתנה עבודה זו אלא למבוגרים, יראים ושלמים, הבקיאים היטב במלאכתם. ומתקנת וועד השחיטה שלא למנות שוחטים שהם למטה מגיל שלשים. האם אין בכל האמור לעיל לעורר חשש, ויותר מזה, על כשרות העופות והבשר הנשחטים במפעל החדש.

ג. ומכאן שהתאמת החשש הכבד מלהעניק הכשר לאחד שאינו שומר תורה ומצוות, שהיה אחד מאבני היסוד בכשרות העופות והבשר, שהעמידם הגאון הגדול מורנו רבי מאיר ברנדסדורפר זצוק"ל, שמסר נפשו עשרות בשנים להעמיד השחיטה המהודרת של עדתנו על מכונה, המפורסמת בכל העולם בהידורה. ונימוקיו עמו : 1) בעוד שאצל יהודי כשר שהוא שומר תורה ומצוות, מפקחים בארבע עיניים שלא יבוא לידי מכשול בעת חולשתו כשיתגבר עליו יצרו, הרי אצל אחד שאינו שומר תורה ומצוות מן הנמנע מלהשגיח כל העת שלא יבא לידי רמאות, והיה מנמק לומר שדי בכך שמשגיח הכשרות הממונה על הבלומבס יסיח דעתו לרגע אחת, כדי להביא בלומבס למקום אחר, ומיד יקח אחד מהפועלים גלגל שלם של בלומבס, המונה כחמש מאות אלף בלומבס, ויעשה בהם כאוות נפשו, להאכיל נבילות וטריפות ברבבות עופות. [באומרו שמבחינה מסחרית כדאי לו לבעל המפעל לשכור פועל מיוחד שיהיה מיועד עבור זה, להמתין להסחת דעתו של המשגיח לרגע אחת ביום, כדי לקחת גלגל בלומבס, ובכך יעלה בידו להכשיר הרבה עופות שפוסלים בשחיטה המהודרת של עדתנו, ואף גרוע מזה רח"ל].

2) ביותר לאחד כזה שכל מגמתו הוא לשבור את מחירי השוק, ולעתים הוא מוכר למטה ממחיר הקרן [ולאחר שיעלה בידו להיות המפעל הבלעדי שתחת ההשגחה, יעלה את המחירים] בודאי יחפש כל הדרכים לרמות ולזייף כדי שעל ידי זה יהיה בידו להוריד המחירים. [לא לחינם כמעט נשחטו לאחרונה במפעל החדש עופות הודו, שלא אושרו על ידי המשגיח הממונה על הזריקות, עד להתערבותו של המשגיח

הממונה על הזריקות שזעק ככרוכיא למנוע שחיטה זו, בעוד שמתחילה היה הוא צריך לאשר המשלוח, וללא אישורו אין להביא כלל עופות אלו למפעל].

(3) גם הנהלת וועד השחיטה עצמה ידעה מנתונים אלו, ולשם כך העמידו פנים ברמאות, עד לפני כחצי שנה, שהמפעל החדש נתונה תחת בעלותו של שומר תורה ומצוות, גם כשכבר נודע לכולם מי הוא בעל המפעל האמיתי.

(4) תמוהה העובדה מאד, שבעוד שבמפעל הישן שתחת ההשגחה, שמורים הבלומבס והוואלגראמעס בכספת הנעול במנעול כבד, הרי שבמפעל החדש מונחים הבלומבס והוואלגראמעס, שהם יסוד הכשרות, המעידה על כשרות הבשר, בארגז של גבס הנעול במנעול פשוט, ומובן לכל שבניקל יעלה ביד כל אחד המעוניין בזה, להוציא משם בלומבס וואלגראמס כאוות נפשו.

(5) מה עוד שכל זה מדובר באחד, כאמור לעיל, שגופי הכשרות השונים בארץ התנערו ממנו עקב רמאותו וזיופו התמידי [שמכיון שחלק גדול מהעופות והבשר בארץ נתונים תחת בעלותו, קל בידו לנייד עופות ובשר מכאן לכאן, והדברים מובנים לכל].

(6) ביותר שיש קלא דלא פסיק, שוועד הכשרות של עדתינו החרדית נוכחו, כאמור, שהדגים ששיווק בחותמת הבידי"ץ הם דגים טמאים. והיאך ניתן לסמוך עוד על מידת אמינותו על כשרות הבשר והעופות.

נ.ב. כאמור מסיבות הנמנות לעיל בסעיף ב, 4, נמנעתי מלנקוב בשמות האנשים בדברים האמורים כאן, אך במידת הצורך, ובמידת האפשר, ובהסכמת האנשים, במידה ולא יהיו נתונים תחת איומים, אף אנקוב בשמותם באופן שיהיה ניתן לברר כל העובדות הנ"ל לאשורן ולאמיתותן.

לאור כל האמור לעיל, מובן מאליו, שללא דיון ובירור מעמיק כדי לתקן כל המכשולות, ולהחזיר סדרי כשרות השחיטה המהודרת על כנם, כפי שהסכימו לעשות בחיים חיותו של מורי ורבי הגאון הקדוש, צדיק האמת רבינו מאיר ברנדסדורפר זצוקלה"ה, נמנע ממני, על פי דין ודעת תורה, לכתוב מכתב התנצלות או תמיכה.

ואנכי את נפשי הצלתי לאחר מסירת הדברים והנימוקים למעכ"ת שליט"א

הכותב וחותם בצער ודמע בראות כבלע את הקודש

בכבוד הראוי,

נ.ב. אף שבודאי אין מקום להשיב לדברי הבלע של אותו הדיוט הקופץ בראש, שמינה את עצמו ליו"ר עדתנו הקדושה, ודינו מבואר בשולחן ערוך יורה דעה בסימן רמ"ג. אך מחמת משנה זהירות שלא יתפרסם המכתב במקומות שאינם רצויים ואינם ראויים, מתבקש מעכ"ת הדר"ג שליט"א לגנוז המכתב מעיני רואים, ואף מעיני היוצאים והנכנסים המשמשים בקודש.

יום שלישי ו' שבט תשע"א

לאחר שכבר נכתב המכתב אמש, הובא לידיעתי היום על ידי אחד הבודקים החשובים של עדתנו, שבמפעל החדש מתקיים היום שחיטת עופות, בעוד שבמפעל הישן לא מתקיים שחיטה כי העופות מודלקות בשוק, ועל פי הוראתו של רב וועד השחיטה, נמנעים לשחוט עופות כאלו, כדי שלא לבא לידי חשש טריפה. ואילו במפעל החדש שוחטים עופות מודלקות אלו, והרופא הוטרנרי חותך מקום הדלקת עד למטה, באופן הנמנע לראות את הדלקת, ולבדוק אם הדלקת מגיעה עד צומת הגידין. ובודאי שבאופן זה יש חשש כבד של טריפה על העופות. והבודק שהודיע לי עובדה זו בטלפון, ביקש שלא לומר עובדה זו בשמו, מחשש פן יבולע לו ויפוט ממשמרתו. [ובמידת הצורך והאפשר אנקוב בשמו בפני חברי הביד"ץ, והדבר יהיה ניתן לבירור].